

УДК 336.14:332.1:338.24

Мирослав ХОМ'ЯК,
кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри публічних фінансів,
Державний податковий університет,
м. Ірпінь, Україна;
ORCID ID [0009-0002-6161-3807](https://orcid.org/0009-0002-6161-3807)
e-mail: khomyak67@gmail.com

<https://doi.org/10.29038/2786-4618-2026-03-106-112>

ДОМІНАНТИ СТІЙКОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

Вступ. Сучасний фінансовий простір регіонів України зазнає безпрецедентних деформацій, спричинених одночасною дією зовнішніх шоків та внутрішніх структурних трансформацій, що зумовлює потребу систематизації домінант стійкості регіонального розвитку.

Мета. Метою статті є виявлення, систематизація та обґрунтування домінант стійкості регіонального розвитку в умовах нестабільності фінансового простору України на основі інтеграції еволюційної теорії регіональної резильєнтності з просторовим підходом до аналізу фінансових потоків.

Методи. Використано методи системного аналізу, структурно-функціонального аналізу, статистичного та компаративного аналізу даних виконання місцевих бюджетів України за 2022–2025 роки, а також концептуальні підходи еволюційної економічної географії.

Результати. Обґрунтовано, що стійкість регіонального розвитку є емерджентною системною властивістю, яка формується на перетині шести взаємодетермінованих домінант: фіскальної автономії, структурної адаптивності фінансових потоків, інвестиційної спроможності, інституційної якості управління, ефективності фінансового посередництва та демографічної стійкості людського капіталу. Виявлено безпрецедентне скорочення частки місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету з 24,4 % до 14,6 % при одночасному абсолютному зростанні їх номінальних обсягів, що є проявом структурного протиріччя між воєнною фіскальною централізацією та логікою децентралізаційної реформи.

Висновки. Ідентифіковано стан біфуркації фінансової системи та обґрунтовано необхідність переходу до адаптивно-трансформаційної моделі стійкості регіонального розвитку, що передбачає формування поліцентричної архітектури фінансового простору для повоєнного відновлення.

Ключові слова: стійкість регіонального розвитку, фінансовий простір, резильєнтність, місцеві бюджети, децентралізація, фіскальна автономія, воєнна економіка.

Myroslav KHOMYAK,
Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor,
Doctoral Researcher at the Department of Public Finance,
State Tax University,
Irpin, Ukraine

DOMINANTS OF REGIONAL DEVELOPMENT SUSTAINABILITY UNDER CONDITIONS OF FINANCIAL SPACE INSTABILITY IN UKRAINE

Introduction. The contemporary financial space of Ukrainian regions is undergoing unprecedented deformations caused by the simultaneous impact of external shocks — the full-scale armed aggression of the Russian Federation and global macroeconomic uncertainty — and internal structural transformations, including wartime fiscal centralisation, changes in the architecture of intergovernmental relations, and mass migration processes.

The purpose of the article is to identify, systematise, and substantiate the dominants of regional development sustainability under conditions of financial space instability in Ukraine, based on the integration of evolutionary regional resilience theory with a spatial approach to financial flow analysis.

Methods. The study employs methods of systemic and structural-functional analysis, statistical and comparative analysis of local budget execution data for 2022–2025, as well as conceptual frameworks developed by R. Martin and P. Sunley, who identified four interrelated dimensions of regional economic resilience (resistance, recovery, re-orientation, and renewal), and contributions by S. Christopherson, J. Michie, and P. Tyler regarding the role of institutional quality and external linkages in determining regional sustainability.

Results. The empirical analysis reveals an unprecedented decline in the share of local budgets in consolidated budget revenues from 24.4 % to 14.6 %, which constitutes a manifestation of a fundamental structural contradiction between wartime fiscal centralisation and the institutional logic of decentralisation reform. The author identifies a bifurcation state of the financial system, characterised by a critical conflict between current operational stability (general fund surplus) and long-term strategic resilience (special fund deficit reaching –112.7 billion UAH in 2024). Six groups of sustainability dominants are systematised: fiscal autonomy and revenue base diversification, structural adaptability of financial flows, investment capacity and absorptive potential, institutional quality of financial resource management, financial intermediation effectiveness, and human capital demographic sustainability. The study demonstrates that regional spatial polarisation of sustainability is deepening, with western regions showing revenue growth of 120–123 % while frontline regions experience declines of up to 27 %.

Conclusions. A transition to a new polycentric architecture of financial space is necessary, capable of balancing centralised responses to security challenges with preserving the potential for endogenous development and effective absorption of recovery investments.

Keywords: regional development sustainability, financial space, resilience, local budgets, decentralisation, fiscal autonomy, wartime economy.

JEL Classification: H72, H77, R51, R58.

Вступ.

Сучасний фінансовий простір регіонів України зазнає безпрецедентних деформацій, спричинених одночасною дією зовнішніх шоків – повномасштабна збройна агресія Російської Федерації, глобальна макроекономічна невизначеність – та внутрішніх структурних трансформацій, зокрема фіскальна централізація воєнного часу, зміна архітектури міжбюджетних відносин та масові міграційні процеси. Ці явища не лише порушують усталені механізми фінансового забезпечення регіонального розвитку, а й ставлять під сумнів ефективність чинних моделей бюджетного вирівнювання та фінансової підтримки територій. За оцінками П'ятого швидкого оцінювання збитків та потреб (RDNA5), проведеного Світовим банком, Урядом України, Європейською комісією та ООН, станом на кінець 2025 року загальні прямі збитки від війни в Україні досягли 195,1 млрд дол. США, що на 10,8 % перевищує попередню оцінку [1].

У цьому контексті виникає потреба виявлення та систематизації домінантів – визначальних чинників, інституційних механізмів та структурних передумов, що забезпечують здатність регіональних фінансових систем протистояти шокам, адаптуватися до змінених умов та відновлювати траєкторію стійкого розвитку. Без розуміння механізмів забезпечення стійкості регіонального розвитку неможливо запропонувати ефективні інструменти формування фінансового простору, що відповідатимуть потребам повоєнної відбудови та євроінтеграційного курсу України.

Огляд літератури.

Концепція стійкості (резильєнтності) регіонального розвитку набула значного поширення в економічній науці впродовж останніх двох десятиліть. Р. Мартін та П. Санлі обґрунтували, що регіональна економічна резильєнтність охоплює чотири взаємопов'язані виміри: здатність протистояти шокам (resistance), здатність відновлюватися після шоку (recovery), здатність до структурної переорієнтації (re-orientation) та здатність до оновлення шляху розвитку (renewal) [2, с. 13–15]. С. Крістоферсон, Дж. Мічі та П. Тайлер зазначали, що стійкість регіону визначається не лише його внутрішнім потенціалом, а й характером зовнішніх зв'язків, інституційною якістю та здатністю суб'єктів до колективної дії [3, с. 5–7]. Р. Пенделл, К. Фостер та М. Ковелл виділили три концептуальні підходи до розуміння резильєнтності: інженерний, екологічний та адаптивний [4, с. 73–76]. Р. Хассінк наголошував на значенні інституційної адаптивності як ключового чинника здатності регіону переформатувати свою економічну структуру [5, с. 48–51].

Г. Мінський у гіпотезі фінансової нестабільності обґрунтував, що в економіці з дорогими капітальними активами фінансова вразливість є переважно ендегенною характеристикою [6]. На регіональному рівні це означає, що навіть стабільно функціонуючі фінансові системи можуть генерувати дисбаланси через накопичення боргових зобов'язань або надмірну концентрацію фінансових потоків в окремих секторах. Л. Бригуїло запропонував рамку «вразливість – резильєнтність» для аналізу вразливих економік, де відсутність достатніх зовнішніх інвестицій

посилило внутрішню вразливість та знижує здатність до побудови адаптивних механізмів стійкості [7, с. 18–22].

У вітчизняній науці І. З. Сторонянська та Л. Я. Бенівська обґрунтували, що фінансова резильєнтність є системною складовою забезпечення економічного розвитку регіонів, а її зміцнення виступає тригером та фундаментом забезпечення економічного зростання [8, с. 45–67]. І. Я. Чугунов довів, що ефективність функціонування системи державних фінансів визначально впливає на стабільність бюджетної та загалом економічної системи країни [9, с. 46–52]. В. О. Ковальчук зазначає, що попри позитивне сальдо загального фонду місцевих бюджетів, спеціальні фонди залишаються глибоко дефіцитними, що унеможливує реалізацію масштабних проєктів розвитку [10, с. 126–127].

Водночас в наявних дослідженнях недостатньо розкрито взаємозв'язок між стійкістю регіонального розвитку та характеристиками фінансового простору як цілісного системного утворення. Переважна більшість робіт зосереджується на окремих аспектах фінансової стійкості, тоді як інтегральне бачення домінант стійкості у контексті фінансового простору залишається неформованим, що становить наукову новизну цього дослідження.

Мета дослідження.

Метою статті є виявлення, систематизація та обґрунтування домінант стійкості регіонального розвитку в умовах нестабільності фінансового простору України на основі інтеграції еволюційної теорії регіональної резильєнтності з просторовим підходом до аналізу фінансових потоків. Для досягнення мети поставлено такі завдання: розкрити теоретичні засади стійкості регіонального розвитку; виявити структурні зрушення у фінансовому просторі регіонів України у 2022–2025 рр.; систематизувати домінанти стійкості та обґрунтувати їх взаємозв'язок; ідентифікувати фундаментальні проблеми забезпечення стійкості регіонального розвитку в умовах воєнної економіки.

Матеріали і методи дослідження.

Теоретичним базисом дослідження є поєднання еволюційної теорії регіональної резильєнтності з просторовим підходом до аналізу фінансових потоків, що дозволяє розглядати стійкість не як статичний стан рівноваги, а як динамічну властивість системи, детерміновану конфігурацією фінансового простору та якістю інституційного середовища. Для аналізу стійкості фінансового простору регіонів найбільш продуктивним видається адаптивний підхід [4, с. 73–76], що кореспондується з еволюційною економічною географією та дозволяє враховувати процеси інституційного навчання, накопичення фінансових знань та формування адаптивних стратегій розвитку.

У дослідженні застосовано загальнонаукові методи системного, структурно-функціонального та компаративного аналізу, а також спеціальні методи статистичного аналізу динамічних рядів бюджетних показників. Інформаційну базу дослідження становлять дані виконання місцевих бюджетів України за 2022–2025 рр., оприлюднені Міністерством фінансів України, аналітичні матеріали Національного банку України (Звіт про фінансову стабільність, грудень 2025 р.), Економічний огляд України ОЕСР 2025 р., а також звіт RDNA5, підготовлений Світовим банком, Урядом України, Європейською комісією та ООН.

Результати дослідження. На основі проведеного аналізу систематизовано шість груп домінант стійкості регіонального розвитку в умовах нестабільності фінансового простору.

Перша домінанта: фінансова автономія та диверсифікованість доходної бази. Основною домінантою стійкості виступає рівень фінансової самодостатності територій, що проявляється у фінансній автономії та залежить від диверсифікації доходної бази. Реформа децентралізації, розпочата у 2014 році, створила інституційне підґрунтя для зміцнення фінансової автономії регіонів. Як зазначає ОЕСР, реформа суттєво підвищила фінансову спроможність територіальних громад та створила передумови для більш ефективного управління розвитком на місцевому рівні [11, с. 34–48].

Проте повномасштабна війна суттєво деформувала цю архітектуру. Аналіз даних виконання місцевих бюджетів засвідчує, що у 2024 році місцеві бюджети України акумулювали 451,1 млрд грн доходів загального фонду, що лише на 2,1 % перевищило аналогічний показник 2023 року. У 2025 році доходи загального фонду без урахування трансфертів зросли до 514,1 млрд грн, що на 14,0 %

більше порівняно з попереднім роком. Утім, у реальному вимірі, з поправкою на інфляцію, власні доходи місцевих бюджетів у 2025 році зросли лише на 5,5 % [12].

Особливо показовою є динаміка частки місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету України без урахування трансфертів. Якщо впродовж 2017–2022 років ця частка коливалася в межах 22–24 % із максимумом 24,4 % у 2022 році, то вже у 2023 році вона різко знизилася до 17,8 %, у 2024 році – до 15,7 %, а у 2025 році досягла критично низького рівня у 14,6 % [12]. За три роки частка місцевих бюджетів скоротилася майже на 10 процентних пунктів, що є безпрецедентним явищем з початку реформи децентралізації. Ключовим фактором стало рішення про зарахування з жовтня 2023 року податку на доходи фізичних осіб із військовослужбовців до державного бюджету. У 2024 році надходження від ПДФО до місцевих бюджетів скоротилися на 11,0 %, або на 31,9 млрд грн. У 2025 році надходження ПДФО зросли до 300,4 млрд грн, забезпечивши 58,4 % доходів загального фонду [12], що свідчить про збереження надмірної залежності фінансового простору регіонів від єдиного бюджетоутворюючого податку.

Друга домінанта: структурна адаптивність фінансових потоків. Аналіз структури доходів місцевих бюджетів у 2022–2025 роках демонструє наявність часткової адаптивності. У 2024 році, попри втрату найбільш динамічної частини ПДФО, єдиний податок зріс на 23,9 %, плата за землю – на 13,9 %, акцизний податок – на 24,3 %. У 2025 році акцизний податок продемонстрував найвищі темпи зростання – 33,1 % [12]. Такий перерозподіл джерел доходів свідчить про часткову компенсаційну здатність фінансового простору регіонів, проте не може розглядатися як повноцінна структурна адаптація.

Структура міжбюджетних трансфертів також зазнала суттєвих змін. У 2021 році обсяг трансфертів становив 230,6 млрд грн, у 2022 році – різко скоротився до 148,3 млрд грн (мінус 36 %). Надалі відбувалося поступове відновлення: у 2023 році – 201,4 млрд грн, у 2024 році – 218,9 млрд грн, у 2025 році – 229,9 млрд грн. Принципово змінилася структура трансфертів: частка дотацій зросла з 15 % у 2021 році до 27–30 % у 2023–2025 роках, що свідчить про перехід від жорстко цільових субвенційних програм до більш гнучких стабілізаційних механізмів підтримки [12].

Третя домінанта: інвестиційна спроможність та абсорбційний потенціал. Саме цей компонент фінансового простору зазнав найбільш руйнівного впливу війни. За даними RDNA5, загальні потреби на відновлення та реконструкцію значно перевищують 400 млрд дол. США [1]. Дефіцит спеціального фонду місцевих бюджетів, що досяг –112,7 млрд грн у 2024 році [10, с. 127], фактично означає, що регіони позбавлені власного інвестиційного ресурсу та повністю залежать від централізованих рішень щодо фінансування капітальних проєктів. Номінальне зростання доходів та формальний профіцит загального фонду маскують реальне скорочення інвестиційних можливостей, що є проявом структурного дисбалансу: поточна діяльність забезпечується, тоді як інвестиційна складова перебуває у стані стагнації. Як зазначає І. З. Сторонянська, балансування між потребою використання фінансових ресурсів для відновлення економіки та зменшенням залежності від зовнішніх фінансових джерел повинно стати основним вектором політики забезпечення фінансової резильєнтності [8, с. 72–78].

Четверта домінанта: інституційна якість управління. Реформа децентралізації забезпечила формування інституційного фундаменту стійкості на місцевому рівні. Якщо у 2019 році доходи бюджетів територіальних громад становили лише 29,1 млрд грн, то у 2021 році вони зросли до 247,7 млрд грн, а у 2025 році – до 364,9 млрд грн. Це зростання більш ніж у 12 разів за шість років засвідчує ефективність інституційної реформи [12]. Навіть в умовах воєнного стану бюджети територіальних громад зберігали позитивну динаміку зростання – у 2025 році їх доходи збільшилися на 17 %, що підтверджує адаптивність сформованої моделі фінансової децентралізації до кризових умов. ОЕСР у своєму Економічному огляді України 2025 року зазначає, що загалом у 2024 році економічна активність була приблизно на 22 % нижчою за рівень 2021 року, при цьому економічний шок та відновлення були неоднорідними у розрізі регіонів [13].

П'ята домінанта: ефективність фінансового посередництва. Фінансові посередники відіграють подвійну роль у забезпеченні стійкості: є каналом трансмісії фінансових шоків та інструментом стабілізації. За даними Звіту про фінансову стабільність НБУ за грудень 2025 року, річне зростання чистих гривневих кредитів бізнесу пришвидшилося до 35 %, при цьому банки усіх груп нарощували кредити, пропонуючи кошти компаніям різного розміру та галузей [14, с. 4]. Вперше від початку

повномасштабного вторгнення зріс показник фінансової глибини (відношення кредитів бізнесу до ВВП), а Індекс фінансового стресу НБУ завершив 2025 рік на найнижчих рівнях з початку повномасштабного вторгнення [14, с. 6]. Водночас ОЕСР зазначає, що фінансовий сектор потребує системної модернізації для забезпечення повоєнного відновлення [13].

Шоста домінанта: людський капітал та демографічна стійкість. Масові міграційні процеси кардинально змінили демографічну та економічну конфігурацію регіонів. Зниження чисельності населення прифронтових регіонів призводить до скорочення надходжень від ПДФО та єдиного податку. У 2025 році Херсонська область продемонструвала зростання доходів лише на 6 %, Луганська – падіння на 8,9 %, Донецька – падіння на 27,2 % [12]. Водночас високі темпи зростання доходів західних областей – Волинь 122,2 %, Закарпаття 121,0 %, Івано-Франківщина 120,9 % – частково зумовлені саме внутрішньою міграцією населення та бізнесу [12]. Таким чином, міграційні процеси виступають одночасно чинником деструкції фінансового простору одних регіонів та його зміцнення в інших, посилюючи просторову поляризацію стійкості.

Дискусія. Проведений аналіз дозволяє ідентифікувати низку фундаментальних проблем забезпечення стійкості, що корелюють із положеннями еволюційної теорії резильєнтності, проте набувають в українських реаліях специфічного характеру.

Перша проблема полягає у конфлікті між тенденцією централізації фінансових ресурсів та потребою регіонів у фінансовій автономії. Падіння частки місцевих бюджетів у зведених доходах до 14,6 % є стратегічним застереженням: система багаторівневого врядування фактично втрачає баланс, а логіка децентралізаційної реформи поступово відсувається під тиском воєнних потреб. На відміну від висновків Р. Мартіна та П. Санлі [2, с. 13–15], які розглядали централізацію як тимчасовий стабілізаційний механізм, в українському контексті вона набуває рис інституційно вкоріненої моделі, що містить ризик незворотності.

Друга проблема – протиріччя між підтримкою поточної та довгострокової стійкості: хоча загальний фонд залишається профіцитним, інвестиційна складова перебуває у стані глибокого дефіциту, що надає фінансовому простору рис «виживаючої» системи, нездатної до розвитку та оновлення [2, с. 13–15]. Це підтверджує висновок В. О. Ковальчука щодо критичного характеру дефіциту спеціальних фондів [10, с. 126–127] та водночас доповнює його ідентифікацією системного характеру цього протиріччя.

Третя проблема – просторова асиметрія: регіони перебувають у принципово різних «фінансових реальностях», що не може бути подолана лише механізмами вирівнювання. Це узгоджується з висновками С. Крістоферсон, Дж. Мічі та П. Тайлера про роль інституційної якості та зовнішніх зв'язків у визначенні регіональної стійкості [3, с. 5–7], проте розкриває нові аспекти поляризації, спричинені військовими діями.

Четверта загроза – надмірна залежність від зовнішнього фінансування: НБУ наголошує на ризиках, пов'язаних із неритмічністю або недостатністю зовнішнього фінансування [14, с. 4]. Це підтверджує тезу Л. Бригуїо про взаємозв'язок зовнішньої залежності та внутрішньої вразливості [7, с. 18–22].

Усі домінанти перебувають у складному нелінійному взаємозв'язку та утворюють систему, стійкість якої визначається не стільки «силою» кожного окремого елемента, скільки ефективністю зв'язків між ними. Це кореспондується з еволюційним підходом до розуміння резильєнтності [2], за яким стійкість є емерджентною властивістю системи, що не зводиться до суми властивостей її складових. Навіть регіон із потужною дохідною базою може виявитися нестійким, якщо інституційна якість управління є низькою або кредитно-інвестиційний простір деформований. І навпаки – регіон із обмеженими фінансовими ресурсами може демонструвати високу стійкість за умови ефективних інститутів, диверсифікованої галузевої структури та розвиненого людського капіталу. Подальші дослідження доцільно зосередити на емпіричному моделюванні цих взаємозв'язків.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

У дослідженні обґрунтовано, що стійкість регіонального розвитку в умовах нестабільності фінансового простору є емерджентною системною властивістю, що виникає на перетині шести взаємодетермінованих домінант: фіскальної автономії та диверсифікованості дохідної бази, структурної адаптивності фінансових потоків, інвестиційної спроможності та абсорбційного

потенціалу, інституційної якості управління, ефективності фінансового посередництва та демографічної стійкості людського капіталу.

Емпіричний аналіз підтвердив, що безпрецедентне скорочення частки місцевих бюджетів у зведених доходах з 24,4 % (2022 рік) до 14,6 % (2025 рік) при одночасному абсолютному зростанні їх номінальних обсягів є проявом фундаментального структурного протиріччя між воєнною фінансовою централізацією та інституційною логікою децентралізаційної реформи. Виявлено критичний конфлікт між поточною операційною стійкістю та довгостроковою стратегічною резильєнтністю, що проявляється у глибокому дефіциті спеціального фонду (–112,7 млрд грн у 2024 р.) на тлі номінального зростання доходів загального фонду. Ідентифіковано стан біфуркації фінансової системи, що вимагає переходу до адаптивно-трансформаційної моделі стійкості.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою інтегральної методології оцінювання стійкості фінансового простору регіонів, що враховуватиме кумулятивні ефекти взаємодії фінансової, кредитної, інвестиційної та інституційної підсистем, а також з обґрунтуванням моделі поліцентричної архітектури фінансового простору для повоєнного відновлення.

Джерела та література

1. World Bank, Government of Ukraine, European Commission, United Nations. Ukraine Fifth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA5) : February 2022 – December 2025. Washington, DC : World Bank, 2026. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/c52d910e-e4f9-4bcd-9257-6867bdd89dd4> (дата звернення: 15.05.2026).
2. Martin R., Sunley P. On the notion of regional economic resilience: conceptualization and explanation. *Journal of Economic Geography*. 2015. Vol. 15, No. 1. P. 1–42. DOI: <https://doi.org/10.1093/jeg/lbu015>
3. Christopherson S., Michie J., Tyler P. Regional resilience: theoretical and empirical perspectives. *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*. 2010. Vol. 3, No. 1. P. 3–10. DOI: <https://doi.org/10.1093/cjres/rsq004>
4. Pendall R., Foster K. A., Cowell M. Resilience and regions: building understanding of the metaphor. *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*. 2010. Vol. 3, No. 1. P. 71–84. DOI: <https://doi.org/10.1093/cjres/rsp028>
5. Hassink R. Regional resilience: a promising concept to explain differences in regional economic adaptability? *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*. 2010. Vol. 3, No. 1. P. 45–58. DOI: <https://doi.org/10.1093/cjres/rsp033>
6. Minsky H. P. The Financial Instability Hypothesis. The Jerome Levy Economics Institute Working Paper. 1992. No. 74. 10 p. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=161024
7. Briguglio L. Economic Vulnerability and Resilience: Concepts and Measurements. *Oxford Development Studies*. 2003. Vol. 31, No. 6. P. 1–20. DOI: <https://doi.org/10.1080/1360081032000111698>
8. Сторонянська І. З., Бенюк Л. Я. Фінансові детермінанти економічного зростання регіонів і громад України в умовах нестабільності : монографія. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», 2023. 360 с. URL: <https://lib.in.ua/98752-finansovi-determinanty-ekonomichnogo-zrostantia-regioniv-i-gromad-ukrainy-v-umovah-nestabilnosti-pogliad-kriz-pryzmu-povedinkovoi-ekonomiky>
9. Чугунов В. І. Фінансово-бюджетна політика як складова суспільно-економічних перетворень. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 20. С. 125–130. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.20.125>
10. Ковальчук В. О. Фінансова стійкість регіонів України в умовах воєнної економіки. Управління змінами та інновації. 2026. № 17. С. 125–129. DOI: <https://doi.org/10.32782/CMI/2026-17-20>.
11. OECD. Rebuilding Ukraine by Reinforcing Regional and Municipal Governance. OECD Multi-level Governance Studies. Paris : OECD Publishing, 2022. 338 p. URL: https://www.oecd.org/en/publications/2022/12/rebuilding-ukraine-by-reinforcing-regional-and-municipal-governance_63099658.html
12. Виконання місцевих бюджетів України у 2022–2025 роках : офіційні дані Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/vykonannia-dokhodiv-mistsevykh-biudzhativ> (дата звернення: 15.05.2026).
13. OECD. Economic Surveys: Ukraine 2025. Paris : OECD Publishing, 2025. DOI: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-ukraine-2025_940cee85-en.html
14. Звіт про фінансову стабільність / Національний банк України. Грудень 2025. Київ : НБУ, 2025. 58 с. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-finansovu-stabilnist-gruden-2025-roku> (дата звернення: 15.05.2026).

References

1. World Bank, Government of Ukraine, European Commission, United Nations (2026). Ukraine Fifth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA5): February 2022 – December 2025. Washington, DC: World Bank. Retrieved from <https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/c52d910e-e4f9-4bcd-9257-6867bdd89dd4>
2. Martin, R., & Sunley, P. (2015). On the notion of regional economic resilience: conceptualization and explanation. *Journal of Economic Geography*, 15(1), 1–42. Retrieved from <https://doi.org/10.1093/jeg/lbu015>
3. Christopherson, S., Michie, J., & Tyler, P. (2010). Regional resilience: theoretical and empirical perspectives. *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, 3(1), 3–10. Retrieved from <https://doi.org/10.1093/cjres/rsq004>
4. Pendall, R., Foster, K. A., & Cowell, M. (2010). Resilience and regions: building understanding of the metaphor. *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, 3(1), 71–84. Retrieved from <https://doi.org/10.1093/cjres/rsp028>
5. Hassink, R. (2010). Regional resilience: a promising concept to explain differences in regional economic adaptability? *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, 3(1), 45–58. Retrieved from <https://doi.org/10.1093/cjres/rsp033> <https://academic.oup.com/cjres/article-abstract/3/1/45/339818>
6. Minsky, H. P. (1992). The Financial Instability Hypothesis. The Jerome Levy Economics Institute Working Paper, No. 74. Retrieved from: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=161024
7. Briguglio, L. (2003). Economic Vulnerability and Resilience: Concepts and Measurements. *Oxford Development Studies*, 31(6), 1–20. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/1360081032000111698>
8. Storonińska, I. Z., & Benovska, L. Ya. (2023). Finansovi determinanty ekonomichnoho zrostantia rehioniv i hromad Ukrainy v umovakh nestabilnosti [Financial determinants of economic growth of regions and communities of Ukraine under instability]. Lviv: SI "M. I. Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine". Retrieved from: <https://lib.in.ua/98752-finansovi-determinanty-ekonomichnogo-zrostantia-regioniv-i-gromad-ukrainy-v-umovah-nestabilnosti-pogliad-kriz-pryzmu-povedinkovoi-ekonomiky> [in Ukrainian]
9. Chugunov, V. I. (2024). Finansovo-biudzhetna polityka yak skladova suspilno-ekonomichnykh peretvoren [Fiscal and budgetary policy as a component of socio-economic transformations]. *Derzhavne ta munitsypalne upravlinnia: teoriia, metodolohiia, praktyka*, (4), 46–52. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.20.125> [in Ukrainian]
10. Kovalchuk, V. O. (2026). Finansova stiiikist rehioniv Ukrainy v umovakh voiennoi ekonomiky [Financial sustainability of Ukrainian regions under wartime economy]. *Upravlinnia zminamy ta innovatsii*, (17), 125–129. Retrieved from <https://doi.org/10.32782/CMI/2026-17-20> [in Ukrainian]
11. OECD (2022). Rebuilding Ukraine by Reinforcing Regional and Municipal Governance. OECD Multi-level Governance Studies. Paris: OECD Publishing Retrieved from https://www.oecd.org/en/publications/2022/12/rebuilding-ukraine-by-reinforcing-regional-and-municipal-governance_63099658.html
12. Ministry of Finance of Ukraine (2026). Vykonannia mistsevykh biudzhativ Ukrainy u 2022–2025 rokakh [Execution of local budgets of Ukraine in 2022–2025]: official data. Retrieved from: <https://mof.gov.ua/uk/vykonannia-dokhodiv-mistsevykh-biudzhativ> [in Ukrainian]
13. OECD (2025). Economic Surveys: Ukraine 2025. Paris: OECD Publishing. https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-ukraine-2025_940cee85-en.html
14. National Bank of Ukraine (2025). Zvit pro finansovu stabilnist. Hruden 2025 [Financial Stability Report. December 2025]. Kyiv: NBU. Retrieved from <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-finansovu-stabilnist-gruden-2025-roku>

Стаття надійшла до редакції 03.08.2026 р.

Стаття прийнята до друку 24.08.2026 р.

Стаття опублікована 13.09.2026 р.